

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ТРЕТЯ СЕКЦІЯ

СПРАВА "КУЧЕРЕНКО проти УКРАЇНИ"

(Заява № 27347/02)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

15 грудня 2005 року

Це рішення набуває статусу остаточного за обставин, викладених у п. 2 ст. 44 Конвенції. Воно може бути відредаговано.

Рішення у справі "Кучеренко проти України"

У справі «Кучеренко проти України»

Європейський суд з прав людини (третя секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

- п. Б. М. Зупанчич (B.M. ZUPANICHI), Голова,
 - п. Дж. Хедіган (J. HEDIGAN),
 - п. К. Бірсан (C. BORSAN),
 - п. В. Буткевич (V. BUTKEVYCH),
 - пані Р. Єгер (R. JAEGER),
 - п. Е. Майєр (E. MYJER),
 - п. Девід Тор Бьоргвіссон (DAVID THOR BJÖRGVINSSON), судді,
- та п. В. Бергер (V. BERGER), Секретар секції,
порадившись у нарадчій кімнаті 24 листопада 2005 року,
виносить таке рішення, яке було прийняте вказаного дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа ґрунтується на заяві (№ 27347/02), поданій до Суду проти України відповідно до ст. 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянкою України Людмилою Андріївною Кучеренко (далі — заявниця) 3 липня 2002 року.

2. Заявницю представляє Петро Петрович Кукта, правозахисник з м. Дніпродзержинська. Уряд України (далі — Уряд) був представлений уповноваженими — пані Зоряною Бортновською, яку змінила пані Валерія Лутковська.

3. 2 липня 2003 року Суд вирішив передати заяву на комунікацію Уряду. На підставі п. 3 ст. 29 Конвенції він вирішив розглянути одночасно питання щодо прийнятності та суті заяви.

4. Заявниця та Уряд надали свої зауваження щодо суті (п. 1 правила 59 Регламенту Суду).

5. 1 листопада 2004 року Суд змінив склад своїх секцій (п. 1 правила 25 Регламенту Суду). Цю справу було передано до знову створеної третьої секції (п. 1 правила 52 Регламенту Суду).

ФАКТИ

6. Заявниця народилась у 1936 році та на даний момент проживає у м. Дніпродзержинську Дніпропетровської області. Заявниця працювала в

Рішення у справі "Кучеренко проти України"

комунальному експлуатаційному підприємстві «Дніпродзержинське електротранс» (далі — КЕП), яке було утворено та знаходиться у власності Управління комунального майна Дніпродзержинської міської ради.

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

7. 5 липня 2000 року заявниця подала позов до Заводського районного суду м. Дніпродзержинська проти КЕП, вимагаючи компенсацію за невиконану заробітну плату. 18 липня 2000 року Заводський районний суд м. Дніпродзержинська задовольнив її вимоги та зобов'язав КЕП виплатити їй як компенсацію 2970 грн.

8. 10 серпня 2000 року виконавчою службою було відкрито виконавче провадження по виконанню рішення суду від 18 липня 2000 року.

9. У червні 2001 року заявниця подала позов до КЕП, вимагаючи компенсацію за затримку виплати заробітної плати, невиконану заробітну плату та компенсацію моральної шкоди. 4 липня 2001 року Заводський районний суд м. Дніпродзержинська частково задовольнив вимоги заявниці та зобов'язав КЕП виплатити їй 990 грн та 800 грн компенсації матеріальної та нематеріальної шкоди відповідно.

10. Виконавче провадження по виконанню цього рішення суду було відкрито 16 липня 2001 року.

11. 3 вересня 2001 року відділ державної виконавчої служби Заводського управління юстиції повідомив заявницю, що вищевказані виконавчі провадження не можуть бути виконані у зв'язку з відсутністю у КЕП коштів.

12. 4 лютого 2002 року виконавча служба запропонувала, щоб майно КЕП (трамваї, технічне обладнання та адміністративна будівля) було передано боржникам.

13. 14 червня 2002 року Дніпропетровське обласне управління юстиції також повідомило заявницю, що рішення суду не можуть бути виконаними у зв'язку з відсутністю у КЕП коштів.

14. 6 вересня 2002 року виконавча служба повернула заявниці виконавчі листи без виконання. 20 вересня 2002 року заявниця повідомила Суд, що виконавче провадження досі триває.

15. 7 червня 2003 року заявниця отримала 1380 грн на часткове виконання рішень суду проти КЕП. 17 червня 2003 року господарський суд Донецької області визнав КЕП банкрутом.

16. 14 жовтня 2004 року заявниця повідомила Суд, що залишок невиконаного боргу складає 1436 грн.

Рішення у справі "Кучеренко проти України"

17. 16 грудня 2004 року КЕП припинило існування в результаті ліквідації.

18. 1 лютого 2005 року заявниця повідомила Суд, що невиплачена сума складає 800 грн.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

19. Відповідне національне законодавство викладене у рішенні від 27 липня 2004 року у справі «*Ромашов проти України*» (№ 67534/01, пп. 16–19).

ПРАВО

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ П. 1 СТ. 6 ТА СТ. 13 КОНВЕНЦІЇ, А ТАКОЖ ПЕРШОГО ПРОТОКОЛУ ДО КОНВЕНЦІЇ

20. Заявниця скаржилась на неспроможність державних органів своєчасно виконати рішення Заводського районного суду м. Дніпродзержинська від 18 липня 2000 року та від 4 липня 2001 року, винесені на її користь. Вона посилалась на п. 1 ст. 6 та ст. 13 Конвенції, а також статтю 1 Першого протоколу до Конвенції, якими у відповідних частинах передбачено наступне:

Пункт 1 статті 6

«Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом...»

Стаття 13

«Кожен, чий права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження».

Стаття 1 Першого протоколу до Конвенції

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за

Рішення у справі "Кучеренко проти України"

користуванням майном відповідно до загальних інтересів або для забезпечення сплати податків чи інших зборів або штрафів».

А. Прийнятність

21. Суд вважає, що скарги заявниці щодо тривалого невиконання остаточних рішень Заводського районного суду м. Дніпродзержинська від 18 липня 2000 року та від 4 липня 2001 року не є явно необґрунтованими в розумінні п. 3 ст. 35 Конвенції. Далі він зазначає, що ці скарги не є неприйнятними з будь-яких інших підстав. Відповідно вони мають бути визнані прийнятними.

Б. Суть

22. Уряд підкреслив, що вжив усіх необхідних заходів за національним законодавством для виконання рішень суду, винесених на користь заявниці. Від стверджував, що затримка з моменту винесення рішень судів до моменту отримання заявницею частини коштів за цими рішеннями не порушила її права та була спричинена тяжким фінансовим становищем підприємства.

23. Заявниця не погодилась.

24. Суд зазначає, що рішення Заводського районного суду м. Дніпродзержинська від 18 липня 2000 року та від 4 липня 2001 року залишаються частково невиконаними до сьогоднішнього дня. Лише після направлення справи Уряду-відповідачу частина боргу, належного заявниці, була виплачена. Відповідно до інформації сторін розмір невиконаного боргу складає 800 грн.

25. Суд неодноразово визнавав порушення п. 1 ст. 6 та ст. 13 Конвенції, а також статті 1 Першого протоколу до Конвенції у справах, що піднімають аналогічні питання, де боржником було комунальне підприємство (див. справу *Ромашова*, цитовану вище пп. 46–47; «*Михайленки та інші проти України*», заяви №№ 35091/02, 35196/02, 35201/02, 35204/02, 35945/02, 35949/02, 35953/02, 36800/02, 38296/02 та 42814/02, пп. 55 та 64, ECHR 2004-...).

26. Дослідивши матеріали, надані йому, Суд зазначає, що Уряд не надав жодного факту чи аргументу, спроможного переконати досягти іншого висновку у цій справі. Суд вважає, що, не спромігшись виконати протягом п'яти років і трьох місяців та протягом чотирьох років і трьох місяців обов'язкові до виконання винесені на користь заявниці рішення суду від 18 липня 2000 року та 4 липня 2001 року відповідно, українська

Рішення у справі "Кучеренко проти України"

влада перешкоджала заявниці в отриманні грошей, на які вона мала право. Більше того, вона не мала ефективних внутрішніх засобів захисту для отримання відшкодування шкоди, завданої затримками у цьому провадженні.

27. Відповідно у цій справі мало місце порушення п. 1 ст. 6 та ст. 13 Конвенції, а також статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

II. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ

28. Стосовно скарг за ст. 2 Конвенції Суд вважає, що вони повністю необгрунтовані (див. справу *Ромашова*, цитовану вище, п. 36).

Він також зазначає, що скарги стосовно порушення положень Європейської соціальної хартії знаходяться поза компетенцією Суду.

З цього випливає, що ці скарги є явно неприйнятними та мають бути відхилені відповідно до пп. 3 та 4 статті 35 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

29. Стаття 41 Конвенції передбачає наступне:

«Якщо суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода та судові витрати

30. Заявниця вимагала 10 000 доларів США компенсації нематеріальної шкоди. Спочатку заявниця вимагала 1436 грн компенсації матеріальної шкоди. Зрештою заявниця змінила свої вимоги щодо компенсації матеріальної шкоди, зменшивши розмір до 800 грн, оскільки, за її твердженнями, ця сума залишалась невиплаченою. Вона не вимагала окремої компенсації судових витрат, понесених під час провадження у Суді.

31. Уряд припустив, що визнання Судом порушення становитиме достатню сатисфакцію.

32. Оскільки заявниця вимагала суму, присуджену їй рішеннями суду, Суд вважає, що зобов'язання держави виконати ці рішення суду не обговорюються. Відповідно Суд вважає, якщо Уряд повинен виплатити борг, що належить заявниці, це складатиме повне та остаточне вирішення справи.

Рішення у справі "Кучеренко проти України"

33. Стосовно нематеріальної шкоди, то Суд, визначаючи на засадах справедливості, як вимагається статтею 41 Конвенції, присуджує заявниці 3000 ЄВРО як компенсацію нематеріальної шкоди.

Б. Процентна ставка

34. Суд вважає прийнятним, що процентна ставка повинна базуватися на граничній кредитній ставці Європейського центрального банку, до якої слід додати три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Визнає* скарги заявниці за п. 1 ст. 6 та ст. 13 Конвенції, а також статті 1 Першого протоколу до Конвенції прийнятними та решту заяви неприйнятною;
2. *Вирішує*, що було порушення п. 1 ст. 6 Конвенції;
3. *Вирішує*, що було порушення ст. 13 Конвенції;
4. *Вирішує*, що було порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції;
5. *Вирішує*, що:
 - (а) держава-відповідач має сплатити заявниці протягом трьох місяців з моменту набуття рішенням статусу остаточного відповідно до п. 2 ст. 44 Конвенції борг, який досі належить їй, а також 3000 ЄВРО (три тисячі ЄВРО) як компенсацію нематеріальної шкоди плюс будь-який податок, який може бути стягнуто із заявниці, в перерахунку на національну валюту держави-відповідача на день сплати;
 - (б) у випадку несплати чи несвоечасної сплати державою-відповідачем належної заявниці суми на неї нараховуватиметься пеня, яка дорівнює граничній позичковій ставці Європейського центрального банку, що діятиме протягом періоду несплати, плюс три відсотки;
6. *Відхиляє* решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.

Рішення у справі "Кучеренко проти України"

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 15 грудня 2005 року відповідно до пп. 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Вінсен Бергер
Секретар

Боштьян М. Зупанчич
Голова секції